

VENDÉGFOGADÓ A DUNA PARTJÁN

Minden halász és minden szakács máshogy készíti a halászlét, mind a magáéra esküszik. Szapon (Pa'kovičovo) az állami halászat receptkönyve szerint állítják össze. A neve: Hallé magyarul. Még szerencse, hogy a „magyaros” alatt nem a szemétkönyveztető, méregerős valamit értik. A szakácsnők nem szívüket-lelküket teszik az ételbe, hanem minden hozzávalót.

Szap Duna menti kisközség, közel a medvei (Medveďov) határállomáshoz. A vendéglátó teraszán gyakran pihennek meg a turisták. Nyári alkonyon jól esik üldögélni az árnyas lugasban. A szellő ide hozza a Duna hűvös lehelletét... meg a szünyogokat.

Az itteniek azt tartják hogy a szünyogok csak látogatóba rándultak át a szomszéd országból, de úgy megtetszett nekik ez a vidék, hogy nyomban letelepedtek. Azóta bizony el is szaporodtak. Nem csoda. Kedves, vendégmarasztaló ez a hely. Jó megélhetést biztosít lakóinak. Bizonyíték erre a sok szép ház, s a házak előtt „napozó” autók.

A falu határa a Csilliköz Termelőszövetkezethez tartozik. Köztudott, ez a szövetkezet a dunaszerdahelyi (Dunajská Streda) járás egyik legeredményesebben gazdálkodó mezőgazdasági egysége. Szorgalmas és szerény nép lakja a falut. Még az aszszonyok is munkába járnak. Vagy a szövetkezetben, a kertészetben, az állattenyésztésben dolgoznak, vagy a szomszédos Győrben, a textilipari vállalatnál vállalnak munkát. Csak az marad otthon, akinak pici gyermeke van.

A kies táj haragos is tud lenni. Ha megbokrosodik a folyam, s óriásivá duzzad, elúzi az ittlakókat. Hatvanötben, az utolsó dunai árvíz idején, bár később, mint a környező falvakból, de nekik is menekülni kellett. Volt aki fogadkozott: Úgy itt hagyom ezt a falut, vissza se nézek! Az utóbbi két évben mintha megtorpant volna a fejlődés. Szünetel a családiházépítés. Sokan elköltöztek Szerdahelyre, a „lustanegyedbe” —ahogy ott mondják. De hétfvégén hazajárnak. Innen viszik a heti élelmet. Zöldségféléket, tojást, baromfit. Van aki már meguntta az aszfaltot. Mert mit is csináljon a négy fal között? A tágas utcákhoz szokott ember börtönnek érzi a tömbházat. Nem tud korlátok között élni, ahol a hosszú udvar helyett legfeljebb a felvonóig mehet el. Volt rá példa, hogy az ilyen ember eladta városi lakását, s most építkezik. Visszajött, mert milyen jó hazajönni! Még ha agyon csipik is a

szünyogok, azt sem bánja! Könnyebben megszokja, mint a csupasz betont, az elszórtan tengődő, satnya fákat.

Megszokták, szeretik falujukat, a csárdával együtt. Nemcsak a turisták, a környékbeliek, az idevalósiak is be-benéznek. Főleg, ha vendégük érkezik. Még büszkéek is, hogy ebben a kicsi faluban is találni kellemes vendéglőt. Itt kulturáltan szórakozhatnak, mulathatnak. A falu elfogadta a csárdát, viszont a falu jó híret viszi tovább, aki megfordul benne.

Eredetileg csak az állami halászat teherautói számára épült itt garázs. Majd egy szobában vendéglátót nyitottak, s amikor látták, milyen sikere van, hát bővítették. A siker titka elsősorban a jó halászlé és a kedves, gyors kiszolgálás. A többi étel sem megvetendő! Inyenceknek való falat a rántott vagy a rostos sült ponty, csuka, süllő, pisztráng, a rántott és résztelt libamáj, a májas palacsinta, a túrós spagetti, a finom házi kolbász. Udítóitalok, hordós és palackozott borok s röviditalok egész sora vár fogyasztásra.

No de hagyjuk a falut, a múltat, s térjünk be mi is egy halászlére. Annál is inkább, mert fülbemászó dallamok szóródnak ki az utcóra. Tánccos lábú, mulató népfüggő össze itt ezen a hétfvégén is.

— Futballmérkőzés volt a szomszéd faluban, onnan jött át a közönség. Meg kajakozók húztak a Dunán, betértek megpihenni. Sok a törzsvendégünk is. Ők újabbakat hoznak — szól a pincér, Vass Gusztáv, de szava elvész. Hangol a zenekar: „Egy vállomás, ez a tangó...” s már emelkednek is helyükre a párok. Ma este nincs szükség rúzsra. Egészséges piros ajakkal dúdolják a hölgyek: Hétre ma várom... Mind tánca perdül, aki katona volt: „Vó-já-cí-dó-vó-já...” — a hallé s a jó bor megtette hatását. A mulató vendégek előtt a konyhába menekülök. Két mosolygós arcú, fehér hajú nő méri az adagokat: Vass Mária és Vida Valéria. Ők az a két szerencsés asszony, aki a faluban talált állást. Elégedettek?

— Tűrhető, ha sok a vendég, bizony kimögésünk. Azért szeretjük ezt a munkát, mert hejyben van.

— Mit szól a család, hogy az estét, a hétfvégét is itt töltik?

— Már megszokták. A gyerekek felnöttek, így elég, ha elkészítjük otthon az ételt. Megmelegítik, s ki tudják tálni — így Vass Mária.

— Várjuk a decemberi hónapot. Mert akkor zárva tart a csárda. Mi akkor pihenünk, készülünk az ünnepekre — mondja Vida Valéria.

— Egész nyáron ki sem mozdulnak a faluból?

— Három évvel ezelőtt az üzemtől kaptunk beutalót tengerparti üdülésre. Most arra emlékezünk. Szeptemberben dél-szlovákiai kirándulást terveznek, azon is részt veszünk.

Odakint tetőfokára hágott a hangulat. Az óramutató a tizenketteshez közeledik. Ilyenkor a magyarnóta és a csárdás hangjaitól remeg a boltzat. „Nem, nem, nem, nem, nem, nem, nem, nem meggyünk mi innen el...” fogadkoznak a táncosok. Csillagos és meleg a nyári éjszaka. Hajókürt hallatszik, a gátépítéshez kitermelt sóderhegyek mögött feltűnik és eltűnik a folyam hátán hazarepülő kirándulóbusz, a Sirály III.

FISTER MAGDA
(A szerző felvétele)

SZERENCSEI ÉVA

Ugye, milyen kislányos az arca? Mint a Bob herceg Annijának és a Kakukk Marci Esztijének. S az a bársonyos tekintete... A Törökfej kopja Borkája tudott így nézni. Hamvas kis naiva? Mint az Abigél Vitay Georginája? Az a bájos matróruhás lány azonban nemcsak szép volt, keményfejű is. Mint Szerencsi Éva.

Még járni sem nagyon tudott, amikor a tánc hatalmába került. Édesanyja ugyanis az Operaházban dolgozott, s a kislány egész napokat töltött a tánccosok közt. Bejárt a próbákra, néha még az előadásokra is, ott sürgött-forgott Róna Viktor mellett, mivel ő is balett-táncos akart lenni. Négy évig állt a balettrúd és a tükör előtt, míg aztán tízéves korában megtudta: túlságosan kötött az izomzata. A csa'ádi tanács le is szavazta a balettot. Sportoló lett a „tánccosnőből”. Reggel hattól fél nyolcig lapátolt a vízben, utána sulis, majd ismét úszás következett. De ez sem tartott sokáig. Másodikos gimnazista volt, amikor a Pincészház rendezője felvette őt az amatőr társulatba. Nem sokkal később Várkonyi Zoltán irányítása alá került. Mehetett volna a Vigaszínházba, mégis a József Attila mellett döntött. Páskándi Gézáttól Kardos G. Györgyig, Mo-

liére-től Shakespeare-ig terjedt a színházi repertoárja. A kocsi rabjaiban a börtönigazgató lánya, a Hazugban Rosaura, a Vízkeresztben Viola volt. Legutóbb a Villon és a többiek című rock-musicalben láttam őt színpadon. Egy vöröshajú kis prostituáltat játszott, s bár főiskolás kora óta ismerem, aznap este mégis nehezen jöttem rá, hogy Jeaninne nem más, mint Szerencsi Éva. Nem volt főszerep az övé, mégis léghőrt teremtett a színpadon.

Az előadás után aztán elárulta a rejtély nyitját.

— Sosem izgat a darab műfaja, de még a szerep terjedelme sem. Nem számít, ha huszonöt soros, csak szerep legyen. Olyan, amellyel lehet mit kezdeni. S ha a darabot ráadásul olyan rendező állítja színpadra, mint Seregi László, érezni kezdem a gyökereim. A rendezők közül ugyanis az a típus áll közel hozzám, aki feloldja az önkritikából származó gátlásaimat, s ha már megvan a megfelelő hangszín, nem szól bele a munkámba.

— Öt évvel ezelőtt végeztem a főiskolát, de a kamerák és a stúdiók világától való féltelmem a diplomaosztás előtt megszűnt. Egy-egy szerep megoldása azonban még ma is feszültséget okoz. Ha tokozottabb izgalmat érzek, úszok, olvasok vagy lemezeket halgatok. S a zene még ma is mozdulatokat ébreszt bennem... Hát nem érdekes?

G. SZABÓ LÁSZLÓ
(Máté Magda felvétele)

